

Koronapandemian vaikutukset Suomen matkailukysyntään – kehitysarviot

Julkistus 6.9.2021, perustuu tilanteeseen 1.9.2021

Yhteyshenkilö: Sanna Kyyrä, johtava asiantuntija

sanna.kyyra@tem.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Lähtökohtana matkailukysynnän kehityksen ketterä arviointi päätöksenteon tueksi

- [Suomen matkailustrategian 2019–2028](#) keskeisenä tavoitteena on Suomen matkailuyritysten kestävä kasvun ja uudistumisen vahvistaminen. **Matkailualan kasvun keskeinen määrällinen mittari on matkailukysynnän eli matkailijoiden rahankäytön kehitys**, jonka avulla seurataan matkailun vaikuttavuutta Suomen yhteiskuntaan.
- Matkailijaprofiilit ja matkailijoiden rahankäyttö eroavat kuukausittain. **Matkailukysyntään pohjautuva arvio antaa siten luotettavampaa kuvaa matkailun kehityksestä** kuin esimerkiksi yöpymisten lukumäärän tarkastelu.
- Käytetty **malli kuvaa makrotason vaikutuksia**. Mallin avulla ei voida arvioida matkailukysynnän kehitystä alueellisesti (esim. maakunta) tai kohdemarkkinakohtaisesti (esim. Saksa). Mallia ei voida soveltaa matkailutyöllisyyden kehityksen arviointiin.
- Arvioita **hyödynnetään suunniteltaessa matkailualan elpymis- ja uudistamistoimenpiteitä kansallisella tasolla**.

Matkailukysynnän kehityksen arviointimalli

- **Kehityksen arviointi perustuu kansainvälisiin, kansallisiin ja alueellisiin tutkimuksiin ja arvioihin** koronaviruspandemian laadullisista ja määrällisistä vaikutuksista matkailualalle ja alan kehityksestä pandemian aikana ja jälkeen.
 - Aineiston perusteella on valittu matkailukysynnän kehitykseen vaikuttavat tekijät, joiden kehittyminen on suhteutettu [matkailutilinpidon](#) lukuihin Tilastokeskuksen tätä tarkoitusta varten kehittämässä laskentamallissa.
- **Arvioita päivitetään pandemian keston mukaan tarvittaessa.** Päivityksessä hyödynnetään mm. elinkeinolta saatavia näkemyksiä, kansainvälisiä arvioita matkailukysynnän elpymisestä sekä hallituksen, ministerien ja ministeriöiden nimittämien työryhmien näkemyksiä talouden elpymisestä.
- **Malli ja arviot on luotu yhteistyössä Tilastokeskuksen, Visit Finlandin, MaRa ry:n ja SMAL ry:n kanssa.**

Matkailukysynnän kehitykseen vaikuttavat tekijät

- **Matkailu kotimaassa toimii matkailukysynnän käynnistäjänä.** Suomalaisten ulkomaanmatkailu sekä Suomeen suuntautuva matkailu käynnistyvät hitaammin.
- **Kansainvälisen matkailun elpyminen on kytköksissä rajojen avautumiseen,** vaadittaviin terveysturvallisuustoimenpiteisiin ja arvioihin lento- ja laivareittien palautumisesta.
- **Kokoontumisrajoitusten purkamisen aikataulu.** Isoja ihmismääriä kokoavat tilaisuudet (mm. tapahtumat, messut, kongressit) elpyvät viimeisten joukossa, millä on vaikutus myös työmatkustamisen elpymiseen.
- Kotimaisten ja ulkomaisten **matkakohteiden saavutettavuus** (reittien säännöllisyys ja kapasiteetti) palautuu asteittain, lentoliikenne hitaimmin.
- Matkailijoiden **turvallisuudentunne** palautuu asteittain, mutta todennäköisesti aiempia kriisejä hitaammin. Esimerkiksi UNWTO:n ja PATA:n arvioiden mukaan Aasian ja Tyynenmeren alueella SARS-epidemiasta toipuminen kesti noin kuusi kuukautta. Toisaalta pandemian pitkittyessä matkailijat oppivat matkustamaan kriisin aikana.
- **Suomalaisten kuluttajien luottamus talouteen heijastuu matkailuun kohdennettuun kulutukseen.** Tilastokeskuksen ([14.7.2021](#)) mukaan Suomen bkt supistui 2,9 % vuonna 2020. [Valtiovarainministeriön arvion](#) (12.5.2021) mukaan bkt kasvaa 2,6 % vuonna 2021. Tilastokeskuksen ([27.8.2021 Kuluttajien luottamus -kysely](#)) mukaan suomalaisten 6 kuukauden ostoaikomukset kotimaan lomamatkan osalta ovat vahvat (70 % kuluttajista), kun taas ulkomaan lomamatkoissa (37 % kuluttajista) luottamus on heikentynyt vuoden 2019 vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Tilastokeskuksen laskentamallin perusoletukset

- **Kysyntää koskevat luvut** pohjautuvat matkailutilinpidon vuoden 2019 ennakkotietoihin.
- **Vuosien 2019/2020 ja 2020/2021 sekä 2021/2022 vuosimuutokset** ilman koronaa on arvioitu seuraavasti: ulkomaalaisten matkailu Suomeen +4%, suomalaisten matkailu ulkomaille -2%, suomalaisten matkailu Suomessa +2%.
- Kaikki matkan menot kohdistetaan kuukausille **matkustusajankohdan mukaan**, koska mahdollisten ennakkomaksujen ajankohta ei ole tiedossa.
- **Ulkomainen matkailukysyntä eli matkailuvienti** jaetaan ensin vuosineljänneksille matkustustaseen tulojen perusteella ja sen jälkeen neljännekset erikseen kuukausitasolle majoitustilaston ulkomaisen myynnin perusteella
- **Kotimainen matkailukysyntä (pl. ulkomaanmatkailu)** jaetaan kuukausitasolle Suomalaisten matkailu -tilaston vuosien 2016-2018 aikana tehtyjen yöpymisen sisältäneiden kotimaanmatkojen kuukausittaisen rahankäytön perusteella.
- **Suomalaisten ulkomaanmatkailusta aiheutuva kotimainen kysyntä** jaetaan ensin vuosineljänneksille matkustustaseen menojen perusteella ja sen jälkeen neljännekset erikseen kuukausitasolle Suomalaisten matkailutilaston kuukausittaisen rahankäytön perusteella.
- **Matkustus- ja henkilöliikennetaseen menot eli matkailutuonti** jaetaan kuukausille samalla tavalla kuin suomalaisten ulkomaanmatkailusta aiheutuva kotimainen kysyntä.

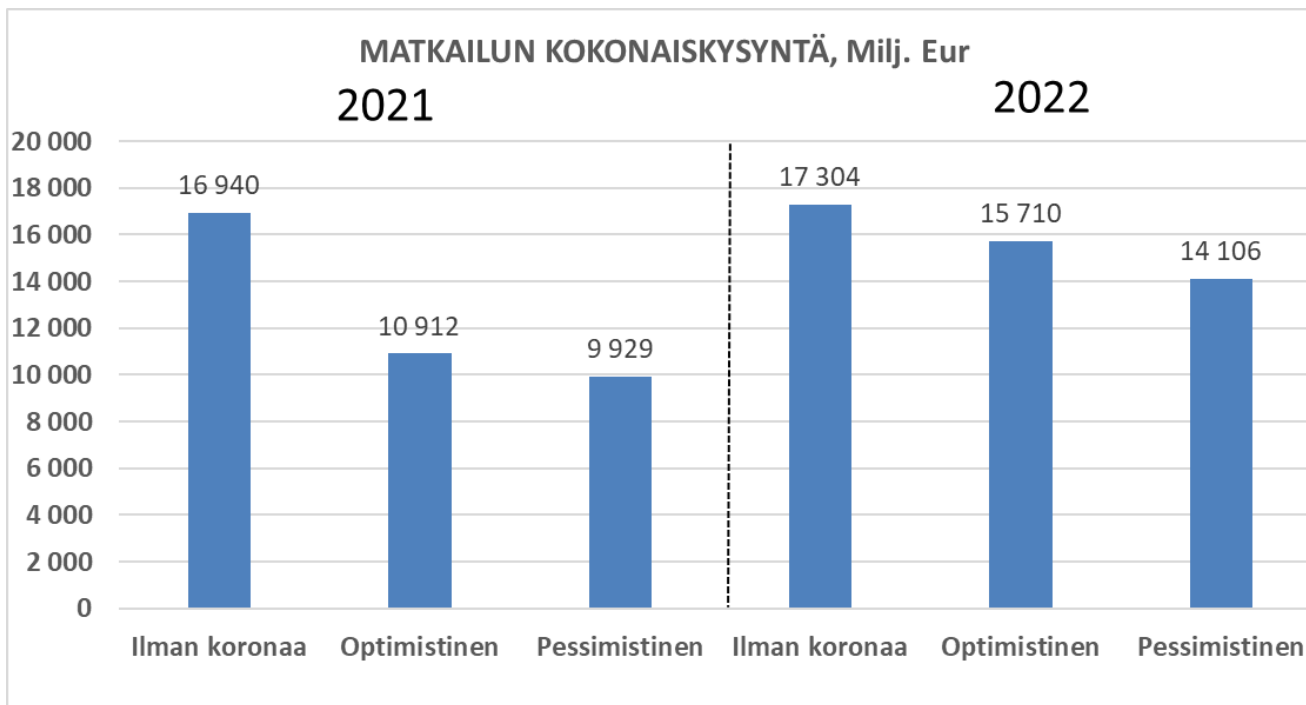
Suomen matkailukysynnän kehitysarviot

(1.9.)

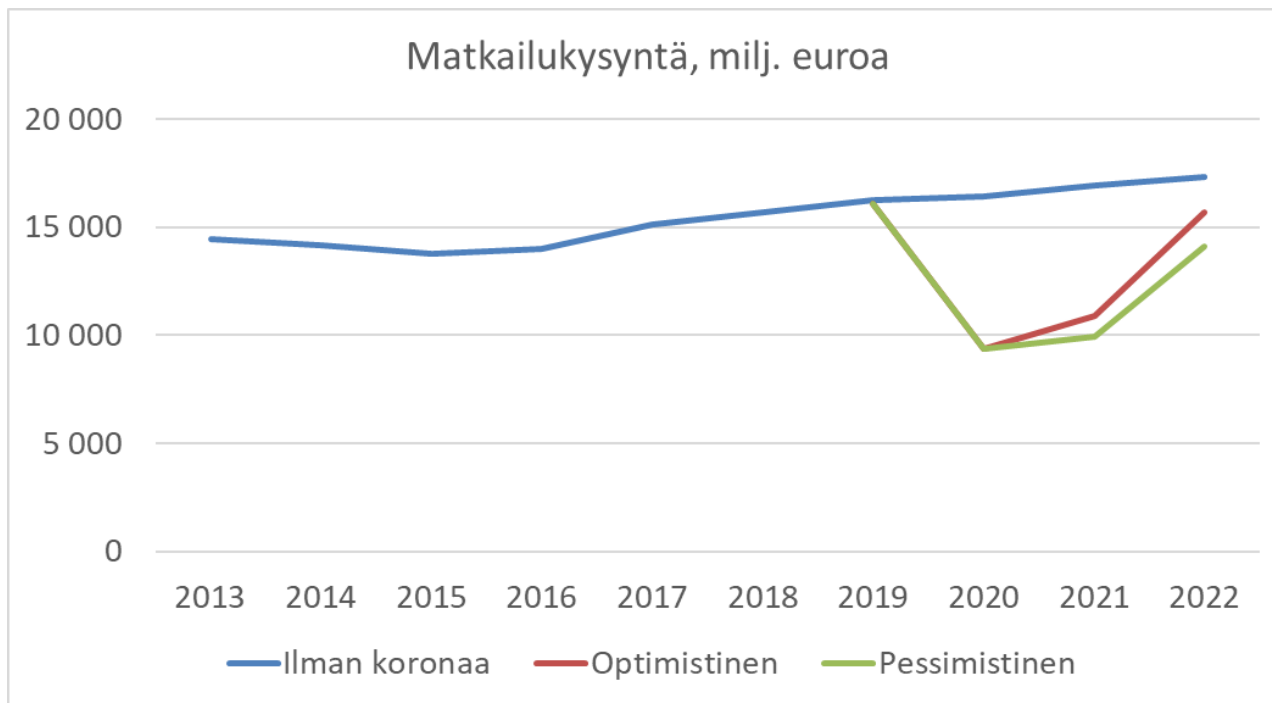

	2021 (vrt. 2019)			2022 (vrt. 2019)		
	Business as Usual (BAU)	Optimistinen	Pessimistinen	BAU	Optimistinen	Pessimistinen
Matkailukysyntä käynnistyy		marras- joulukuu 2021	kevät 2022			
Matkailukysyntä vrt. v. 2019 (16,3 mrd. €)	+4% (+0,7 mrd. €)	-33% (-5,3 mrd. €)	-39% (-6,3 mrd. €)	+6% (+1,1 mrd. €)	-3% (-0,5 mrd. €)	-13 % (-2,1 mrd. €)
Kotimainen matkailukysyntä (pl. ulkomaanmatkailu) vrt. v. 2019 (8,7 mrd. €)	+4% (+0,4 mrd. €)	+3% (+0,3 mrd. €)	-1% (-0,06 mrd. €)	+6% (+0,5 mrd. €)	+10% (0,9 mrd. €)	+1% (0,1 mrd. €)
Suomalaisten ulkomaanmatkailusta aiheutuva kotimaankysyntä vrt. v. 2019 (2,3 mrd. €)	-4% (-0,09 mrd. €)	-76% (-1,7 mrd. €)	-86% (-2,0 mrd. €)	-6% (-0,1 mrd. €)	-28% (-0,6 mrd. €)	-38% (-0,9 mrd. €)
Ulkomainen matkailukysyntä vrt. v. 2019 (5,3 mrd. €)	+8% (+0,4 mrd. €)	-73% (-3,8 mrd. €)	-81% (-4,3 mrd. €)	+12% (+0,7 mrd. €)	-15% (-0,8 mrd. €)	-26% (-1,4 mrd. €)

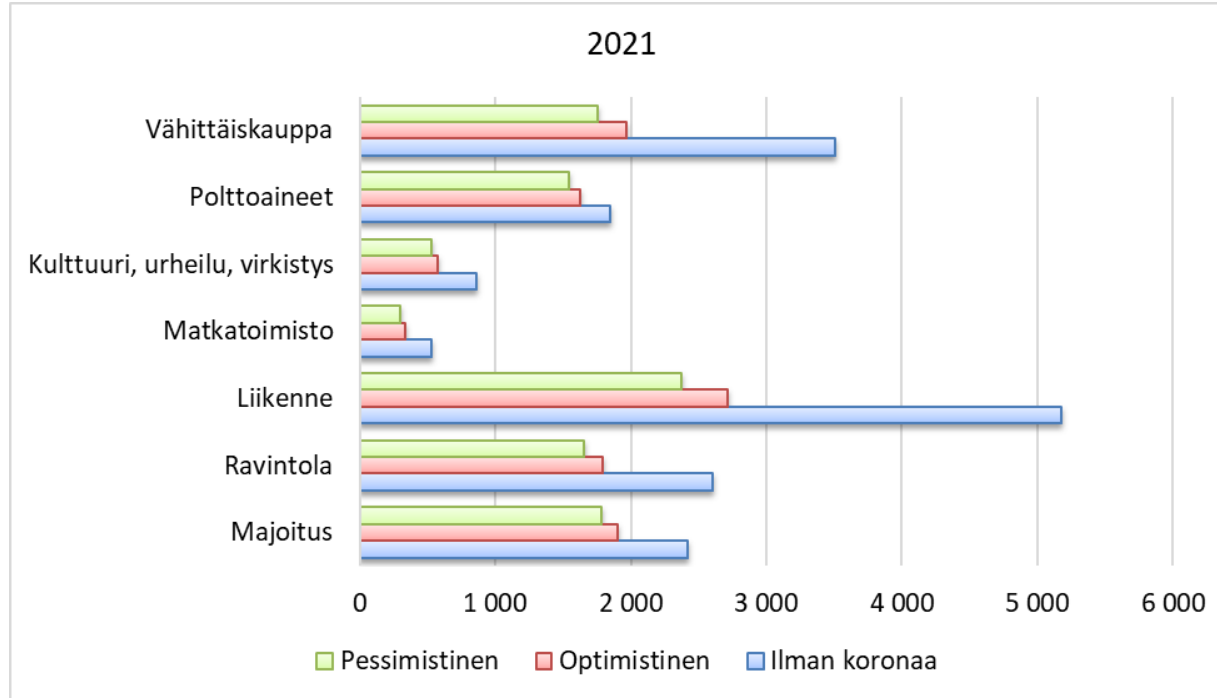
Matkailun kokonaiskysyntä (milj. €) eri kehitysarvioissa vuosina 2021 ja 2022 ^(1.9.)

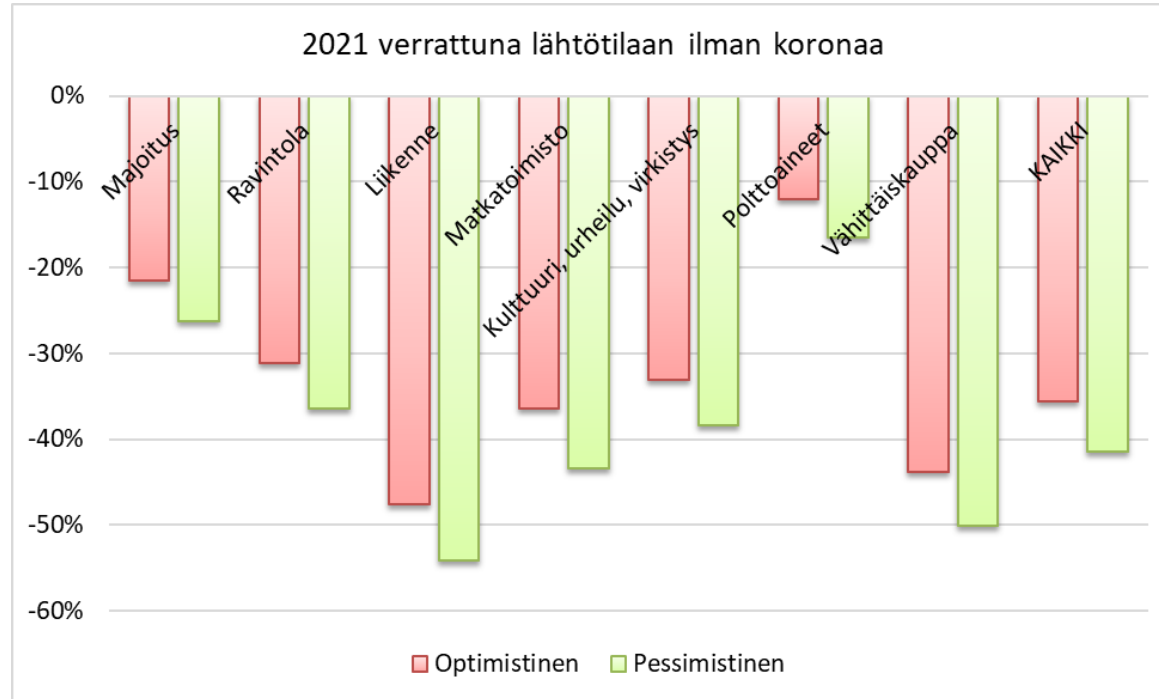
Matkailun kokonaiskysyntä (milj. €) eri kehitysarvioissa vuosina 2021 ja 2022 ^(1.9.)

Matkailun kokonaiskysynnän (milj. €) kehittyminen tuotteittain eri kehitysarvioissa vuonna 2021 (1.9.)

Matkailun kokonaiskysynnän (%) kehittyminen tuotteittain eri kehitysarvioissa vuonna 2021 (1.9.)

Huomioita matkailukysynnän kehitysarvioista

- Ennakkoarvion mukaan v. 2019 Suomen matkailun kokonaiskysyntä oli 16,3 mrd. €.
- Optimistisessä arvioissa kokonaiskysyntä supistuu v. 2021 n. -33% (n. -5,3 mrd. €).
- Pessimistisessä arvioissa kokonaiskysyntä supistuu v. 2021 n. -39% (n. -6,3 mrd. €).

- Palautuminen vuoden 2019 lukuihin kestää ainakin vuoteen 2023.
- Optimistisessä arvioissa kotimaanmatkailun kysyntä on palautunut vuoden 2019 tasolle kesän 2021 aikana.
 - Liikematkustuksen puuttuminen on korvautunut lisääntyneellä vapaa-ajan matkustamisella, eikä etätyöskentelyn tai kokoontumisrajoitusten aiheuttama matkustamisen väheneminen juurikaan hidasta kehitystä.
- Kansainvälisen matkailun palautuminen kriisiä edeltävälle tasolle tapahtuu vasta vuoden 2022 jälkeen.
 - Optimistisessä arvioissa kansainvälinen matkailu käynnistyy marras-joulukuussa 2021, mutta jää arviolta vähintään 20 % vuoden 2019 tasosta vuoden 2022 loppuun asti.
 - Pessimistisessä arvioissa kansainvälinen matkailu käynnistyy vasta keväällä 2022.

Huomioita matkailukysynnän kehitysarvioista

- Kehitysarviot luovat kokonaiskuvan matkailukysynnästä. **Huomioitava, että vaihtelua on paljon alueellisesti ja yrityskohtaisesti.**
- Ulkomainen matkailukysyntä on tärkeä osa Suomen palveluvientiä. **Ulkomaisen matkailukysynnän romahtaessa Suomi menettää vientituloja.**
- Ennen pandemiaa matkailun kokonaiskysynnästä 69 % muodostui kotimaisesta kysynnästä (ml. ulkomaanmatkailu). **Suomalaiset voivat itse vaikuttaa valinnoillaan, miten nopeasti matkailuala elpyy kriisin jälkeen.**
- **Tuotetasolla tarkasteltuna kokonaiskysyntä supistuu vuonna 2021 arviolta eniten henkilöliikennepalveluissa ja erityisesti lento- ja laivaliikenteessä.** Henkilöliikennepalvelut on matkailukysynnän suurin tuoteryhmä, minkä johdosta supistuva kysyntä vähentää matkailun kokonaiskysyntää merkittävästi.

Kansainvälisiä huomioita matkailun kehityksestä

- [UNWTO](#)
 - Maailmanlaajuisesti **tammi-toukokuussa 2021 kansainväliset yön yli saapumiset -85%** ja matkailutulot matkailukohteesta riippuen -50-90% verrattuna vuoden 2019 vastaavaan ajanjaksoon.
 - Vuonna 2020 kansainväliset yön yli saapumiset -73%.
 - [Tammi-maaliskuun 2021 kyselyssä](#) lähes puolet matkailuasiantuntijoista arvioi kansainvälisen matkailun palautuvan koronaa edeltäviin lukuihin aikaisintaan vuonna 2024.
- OECD:n ([26.1.2021](#)) arvion mukaan vuonna 2020 korona **supisti kansainvälistä matkailua (saapumisia) -80%**.
- McKinseyn Portugalille laatiman raportin ([uutinen 5.7.2021](#)) mukaan Portugalissa
 - kotimaanmatkailu palautuu vuoden 2019 tilanteeseen aikaisintaan 2023
 - kansainvälinen matkailu palautuu vuoden 2019 tilanteeseen aikaisintaan 2024
 - eniten kärsivät ryhmämatkailu, liikematkustus, tapahtuma- ja kongressimatkailu, kaupunkimatkailu ja risteilyt.

Lopuksi

- Huomioitava, että koronakriisissä ei kyse huonoista matkailupalveluista, matkailun houkuttelevuuden vähenemisestä tai Suomea koskettavasta haasteesta. Kyse on uudesta **epävarmuustekijästä, joka ensisijaisesti kohdentuu terveysturvallisuuden ja luottamuksen tunteeseen**, toissijaisesti taloudelliseen epävarmuuteen.
- Matkailun palautuminen on aiemmissa kansainvälisissä kriiseissä (esim. SARS, taloudellinen lama) ollut nopeahkoa ja edistänyt muiden alojen elpymistä. Koronapandemiassa tilanne on ollut toisenlainen; **matkailukysynnän elpyminen Suomessa ja maailmalla tapahtuu hitaasti**.
- Kysynnän elpyminen on vahvasti sidoksissa kansainvälisten ja kansallisten rajoitusten ja suositusten purkamisen lisäksi edellytettäviin terveysturvallisuustoimenpiteisiin ja saavutettavuuden palautumiseen. **Riittävän rokotekattavuuden saavuttaminen näyttää muodostuvan ratkaisevaksi matkustamisen palautumiselle**.
- Uuden kasvu-uran löytäminen vaatii turvallisuuden tunteen uudenlaista huomiointia sekä matkustajien että matkailutyöntekijöiden kohdalla. **Varauduttava myös tilanteeseen, jossa matkailukysyntä jää pidemmäksi aikaa vuoden 2019 lukuja alhaisemmaksi**.

Kiitos!